

Literaire bijlage bij Mijn weekblad

Amerikaanse romantiek

In 1855 publiceerde Henry Longfellow (1807-1882) het Indianenepos *'The Song of Hiawatha'*. Dit heldendicht kende al snel een enorm succes. Het is nogal losjes gebaseerd op de legenden van bepaalde indianenstammen, zoals die destijds waren te lezen in *Algie Researches (1839)* en soortgelijke geschriften van Henry Rowe Schoolcraft. De juistheid van die legenden en de naam van de hoofdpersoon kunnen worden betwijfeld, maar Longfellow hield vol dat echte legenden hem hadden geïnspireerd.

De populariteit van het gedicht was wereldwijd. In ons taalgebied hanteerde Guido Gezelle, toen leraar in Roeselare, vrijwel meteen dit werk in zijn Engelse lessen. Na zijn overplaatsing naar Kortrijk bracht hij in 1886 zijn eigen Vlaamse versie van het epos uit, waarmee hij wou aantonen dat ook zijn moedertaal een volwaardige literaire taal was. Sommigen vonden *Hiawada's lied* zelfs beter dan Longfellow's versie. Ik gebruik dus maar Gezelle's vertaling van de openingsverzen ondanks het antieke taalgebruik van anderhalve eeuw geleden.

1855

Henry Longfellow, *Hiawatha*

(in de vertaling van Guido Gezelle)

Vroegt ge mij van waar ze komen,
al die zeiselen en legenden,
met den geur daarom van 't houtland,
met den doom daarop der weiden,
met den wentelrook der wigwams,
met 't geraas der wilde wateren,
met dat her- en wedergalmen

van den slagwoorde en den rijmklanke,
als of 't donderde in de bergen?
'k Gave u antwoorde en ik zeide u,
'Van ten boschwaarde, uit het gersland,
uit het watervolle Noorden,
uit de gouwen van de Odjibways,
uit den lande der Dacotahs,
uit de bergen, uit het leegland,
waar de reiger, de Sjoe-sjoe-gah,
staat en waakt in 't riet geborgen.
Ik vermonde al 't gene ik gehoord hebbe
om den heerd van Nawadaha,
van den zoetgevooiden vinder.'
Vroegt gij mij waar Nawadaha
vand die vreemde en wondere wijzen,
die vertelselen, dien legendlast,
'k gave u antwoorde en ik zeide u,
'Waar de vogel bouwt, ten boschwaarde,
in de burgten van de beveren,
achter 't spur des wilden bijzonds,
in den roest des bruinen adelaars!
Al het vlerkgedierte zang ze hem,
in den meerschlande, in den broeklande,
en in 't weemoedvuldig waasland;
Chetowaik, de regenvogel,
Mahng, de loen, de ganze Wawa
en de reiger, de Sjoe-sjoe-gah,
en de woerhaan, Mushkodasa!'
Zeidt gij, verder ondervragend,
'Wie, wie was die Nawadaha?
leert ons van dien Nawadaha,'
ik hername en ik bescheedde u
voor de vuist, in dezer voegen.
In het dal van Tawasendha,
't stille en eenzaam wazig groenland,
naast de blijde wateren woonde
de oude vinder Nawadaha.
Om den Indiaanschen dorptuin
strekten made- en koorenvelden,
verder stonden sperreboomen,
altijd zingend vuurgeboomte,
groen in 't midjaar, blank in 't najaar,
altijd zingend, altijd zuchtend.
En de blijde waterbeken
mocht men langst de leegten volgen,
aan het ruischen, binst het voorjaar,
aan 't groot elzenloof, des zomers,
aan den witten smoor, ten najare,
aan den donkeren ijsvloer, 's winters;
daaromtrent zoo woonde en waakte hij,
in het dal van Tawasendha,
't stille en eenzaam wazig groenland.
Daar bezang hij Hiawadha,
zang bij 't lied van Hiawadha,
zijn geboorte en vreemden omgang,
hoe hij bad en hoe hij vastte en
hoe hij wrocht, en lief en leed droeg,
om al 't geen den volke goed was,
om den welstand van de volkeren.